

RUGSĖJO 29 d., KETVIRTADIENIS

KĄ REIŠKIA BŪTI LITVAKU?

9.00–9.30 Registracija

9.30–10.15 Forumo atidarymas ir sveikinimo žodis

10.15–10.45 Muzikinis pasirodymas „Po Šagalo“, kompozitorius A.Šenderovas

10.45–11.05 Katharina von Schnurbein, Europos Komisijos kovos su antisemitizmu ir žydų gyvenimo skatinimo koordinatorė. *ES be antisemitizmo – ES kovos su antisemitizmu ir žydų gyvenimo skatinimo strategijos įgyvendinimas*

11.05–11.25 Prof. Antony Polonsky (PAR/JK). *Kas yra litvakas? Apmąstymai apie litvakų tapatybę*

11.25–11.45 Prof. Peter Salovey (JAV). *Keli litvakų tapatybės aspektai*

11.45–12.05 Prof. Robert Kusek, dr. Wojciech Szymański (PL). *Iš „niekur“ į „kažkur“ ir atgal: pietų afrikiečiai ir grįžimas į Lietuvą*

12.05–12.25 Prof. Tsvia Walden (IL). *Litvakų pėdsakai šiuolaikineje hebrajų kalboje*

12.25–12.45 Menininkė Marilia Destot (JAV). *Mano poetinė kelionė. Kaip sugrįžti prie nykstančios istorijos, ją prisiminti, perduoti?*

13.00–14.00 Pertrauka

14.00–15.30 Diskusija. Lietuvos žydai – Lietuvos? Bendros tapatybės paieškos

Diskusiją organizuoja Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė

Dalyviai:

Martynas Užpelkis – Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės paveldo ekspertas

Viktorija Sideraitė Alon – architektė, Lietuvos žydų bendruomenės narė, kūrybinės grupės JUDVI&AŠ narė

Simas Levinas – Vilniaus žydų religinės bendruomenės pirmininkas

Dr. Ruth Reches – Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijos direktorė

Prof. Leonidas Melnikas – pianistas, vargonininkas, muzikologas, habil. dr., LMTA katedros vedėjas

15.30–16.00 Pianisto Aleksandr Paley ir klarnetininko Karolio Kolakausko klezmerių muzikos pasirodymas

16.00–16.15 Pertrauka

Rozos Litay (IL) parodos „Litvakai Izraelio gatvėse“ pristatymas. Organizatorius Vilniaus Gaono žydų istorijos muziejus

Vieta: VDU centrinių rūmų fojė

16.15–17.30 Diskusija. Ką reiškia būti litvaku?

Moderatorius: prof. A. Polonsky, Brandeis universiteto profesorius emeritas (PAR/JK)

Dalyviai:

Prof. Peter Salovey – Jeilio universiteto prezidentas ir Chriso Argyrio psichologijos profesorius (JAV)

Prof. Tsvia Walden– psicholingvistė, Negevo Ben Guriono universiteto profesorė (IL)

Faina Kukliansky– Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė (LT)

RUGSĖJO 30 d., PENKTADIENIS

MENAS PADEDA SUPRASTI ISTORIJA, MENAS PADEDA PRISIMINTI

9.30–10.00 Registracija

10.05–10.25 Prof. James E. Young (JAV). *Istorija, atmintis ir paminklai*

10.25–10.40 Žurnalistas ir menininkas Michael Shubitz (IL). *Gyvenimas be atvaizdų*

10.40–10.55 Menininkas Bruce Clarke (FR). *Austi prisiminimus, jungti istoriją ir meną*

10.55–11.10 Menininkė Jyll Bradley (JK). „*Slenkstis*“

11.10–11.25 Menininkė, kuratorė Paulina Pukytė (LT/JK). *Ką 11-oji Kauno meno bienalė padarė su paminklais, kurie buvo ir kurių nebuvo?*

11.25–11.45 Kaunas 2022 programos „Atminties biuras“ kuratorė dr. Daiva Price (LT). *Kaip mes prisiminėme?*

11.45–12.00 Pertrauka

12.00–12.50 val. Diskusija dienos tema *Menas padeda suprasti istoriją, menas padeda prisiminti*

Moderatorė: prof. Violeta Davoliūtė, VU TSPMI profesorė, atminties politikos Rytų Vidurio Europoje tyrėja (LT)

Dalyviai:

Paulina Pukytė – menininkė, rašytoja, meno kuratorė (LT/JK)

Bruce Clarke – dailininkas, projekto „Ecce Homo“ (Kauno IX fortas) autorius (FR)

Dr. Daiva Price – menotyrininkė, Kaunas 2022 programos „Atminties biuras“ kuratorė (LT)

13.00–14.00 Pertrauka

14.00–14.20 Dailininkė Sigutė Chlebinskaitė ir vertėjas, poetas Antanas A. Jonynas (LT). *Pirmoji Lėjos Goldberg knyga lietuviškai*

14.20–14.35 Menininkas Mindaugas Lukošaitis (LT). *Žydai. Mano istorija*

14.35–14.50 Menininkė Lina Šlipavičiūtė-Černiauskienė (LT). *Prarastos atminties paieškos gatvės meno projekte „Sienos prisimena“*

14.50–15.10 Rašytoja Aneta Anra (LT). *Išlikti moterimi Holokausto akivaizdoje*

15.15–15.30 Pertrauka

15.30–16.30 Diskusija dienos tema *Menas padeda suprasti istoriją, menas padeda prisiminti*

Moderatorius: publicistas Donatas Puslys (LT)

Dalyviai:

Sigutė Chlebinskaitė – knygos „Nuomojamas butas“ dailininkė, Antanas A. Jonynas – knygos „Nuomojamas butas“ vertėjas, poetas (LT)

Aneta Anra – rašytoja, knygos „*Jehudit*. Pasaulis galėtų būti toks gražus“ autorė (LT)

16.30–17.00 Forumo apibendrinimas

FORUMO PROGRAMOJE GIRDĖSITE:

Muzikinis pasirodymas „Po Šagalo“. Kompozitorius Anatolijus Šenderovas.

Kompozitorius A. Šenderovas apie šį kūrinių sakė: „Prieš beveik 30 metų, pirmą kartą būdamas Jeruzalėje, Hadassah medicinos centre, specialiojoje salėje (sinagogoje) pamačiau ant grindų nepaprastai ryškias spalvas. Tai buvo Marco Šagalo dvylikos vitražų, įmontuotų aukštai prie lubų, atspindys. Juose daug simbolių – trikampių ir apskritimų, paukščių, žuvų, žvėrių įspaudai, menoros ir hebrajiškos raidės. Savotiškas Babilonas. Visgi svarbiausias Šagalo įkvėpimo šaltinis – Biblija ir jo paties patirtis. Vaizdas saulei slenkant nuolat keitėsi. Mano kūrinyje taip pat apstu simbolių – klarnetas primena buvusį žydų gyvenimą Europoje, mušamieji ir styginių kvartetas yra lyg biblijinio pasaulio aliuzija.“

A. Šenderovo kūrinių atliks styginių kvartetas „Chordos“, klarnetistas Algirdas Žiūra ir perkusininkas Arkadijus Gotesmanas. Šenderovą ir Gotesmaną siejo ilga asmeninė kūrybinė draugystė – specialiai šiam kūriniui Gotesmanas pagamino stovą, galintį išlaikyti skambančius vitražinio stiklo gabaliukus.

Pianisto Aleksandro Paley ir klarnetininko Karolio Kolakausko klezmerių muzikos koncertas

Pianistas A. Paley daug metų domisi klezmerių muzika. Tai muzika, kuri kažkada buvo grojama vestuvėse, šventėse. Ilgainiui ji išsivystė į atskirą muzikos žanrą. Nors atrodo nesudėtinga, šią muziką groti nelengva, čia svarbi improvizacija. Muzikantai mums primins Vilniaus žydų gyvenimą, kurio neliko...

KAUNAS 2022 LITVAKŲ KULTŪROS FORUMAS REKOMENDUOJA

Rugsėjo 29 d., 19.00

Marijos Krupovec koncertas „Nuo pelenų iki šlovės: Kauno ir Vilniaus getų muzikantai Niurnbergo Operoje (1946)“

Tai „koncertas apie tuos, kurių žvilgsniai užrašinėjo gyvenimą į nematomą dienyną, tuos, kuriems barako siena buvo maldaknygė, kurie išsaugojo savo smuikus, kurių likimai ilgainiui tapo pasaulio pasididžiavimu. Apie Kauną ir jo ypatingą dvasią,“ – sako organizatoriai.

Koncertą atliks dainininkė Marija Krupoves. Jai talkins Artūras Anusauskas, smuikininkai Borisas Kirzneris, Vytautas Mikeliūnas, kontrabosistas Eugenijus Kanevičius, akordeonistas Darius Bagdonavičius, klarnetistas Haroldas Parulis, perkusininkas Arkadijus Gotesmanas.

Vieta: Žalgirio arena. *Koncertas nemokamas*

Rugsėjo 30 d. ir spalio 1 d., 19.00

„Kauno Kantata“, premjera

Tai dviejų litvakų – menininkės Jenny Kagan (JK) ir kompozitoriaus Philipo Millerio (PAR) – ir daugybės Lietuvos bei užsienio muzikantų bendradarbiavimo projektas. Tai pokalbis apie sunkias istorines traumas ir būtinybę netylėti. Kantata kviečia į akistatą su savimi, skatina kalbėti apie sudėtingus pasirinkimus dramatiškų įvykių akivaizdoje. Todėl ji yra itin aktuali ir šių dienų karo kontekste.

Vieta: Žalgirio arena. *Bilietai: www.bilietai.lt*

29 SEPTEMBER, THURSDAY

WHAT DOES IT MEAN TO BE LITVAK?

9:00 – 9:30 Registration

9:30 – 10:15 Opening and Welcome

10:15 – 10:45 Musical Performance *After Shagal*. Composer Anatoly Shenderov

10:45 – 11:05 Katharina von Schnurbein Coordinator of the European Commission for combating anti-Semitism and promoting Jewish life. *An EU Without Anti-Semitism - Implementation of the EU Strategy to Combat Anti-Semitism and Promote Jewish Life*

11:05 – 11:25 Prof. Antony Polonsky (RSA/UK). *What is a Litvak? Reflections on Litvak identity*

11:25 – 11:45 Prof. Peter Salovey (USA). *The Multiple Dimensions of a Litvak Identity*

11:45 – 12:05 Prof. Robert Kusek, Dr. Wojciech Szymański (PL). *From "Nowhere" to "Somewhere" and Back: South Africans and the Return to Lithuania*

12:05 – 12:25 Prof. Tsvia Walden (IL). *Litvak Fingerprints in Modern Hebrew*

12:25 – 12:45 Artist Marilia Destot (USA). *My Poetic Journey. How to Revisit, Remember, Transmit a Fading History ?*

13:00 – 14:00 Break

14:00 – 15:30 **Discussion. The Search For a Common Identity**

The discussion is organized by the Lithuanian Jewish (Litvak) Community

Participants:

Martynas Užpelkis - Heritage Expert of the Lithuanian Jewish (Litvak) Community
Viktorija Sideraitė Alon - architect, member of the Lithuanian Jewish Community, member of the creative group JUDVI&AŠ

Simas Levinas - Chairman of Vilnius Jewish Religious Community

Dr. Ruth Reches - Director of the Vilnius Sholom Aleichem ORT Gymnasium

Prof. Leonid Melnik - pianist, organist, musicologist, head of the department of the LMTA.

15:30 – 16:00 Performance of klezmer music by pianist Aleksandr Paley and clarinetist Karolis Kolakauskas

16:00 – 16:15 Break

Presentation of Rosa Litay's (IL) exhibition *Lithuanians in the Streets of Israel*.

Organised by the Vilnius Gaon Museum of Jewish History

Location: Lobby of the VMU Central Hall

16:15 – 17:30 Discussion. *What does it mean to be litvak?*

Moderator: Prof. A. Polonsky, Professor Emeritus at Brandeis University, author of numerous monographs (RSA/UK)

Panelists:

Prof. Peter Salovey, President and Chris Argyris Professor of Psychology, Yale University (US)

Prof. Tsvia Walden, Psycholinguist, Professor at Ben-Gurion University of the Negev (IL)

Dr. Robert Kusek, Jagiellonian University Professor (PL)

Faina Kukliansky, Chairwoman of Lithuanian Jewish (Litvak) Community (LT)

30 SEPTEMBER, FRIDAY

ART HELPS TO UNDERSTAND HISTORY, ART HELPS TO REMEMBER

9:30 – 10:00 Registration

10:05 - 10:25 Prof. James E. Young (US). *History, Memory, and Monuments*

10:25 - 10:40 Journalist and artist Michael Shubitz (IL). *Life without images*

10:40 - 10:55 Artist Bruce Clarke (FR). *Weaving memories, connecting histories with art*

10:55 - 11:10 Artist Jyll Bradley (UK). *Threshold*

11:10 - 11:25 Artist, curator Paulina Pukytė (LT/UK). *There And Not There – What the 11th Kaunas Art Biennial Did with Monuments?*

11:25 - 11:45 Curator of Kaunas 2022 programme "Memory Office" Dr. Daiva Price (LT). *How Did We Remember?*

11:45 – 12:00 Break

12:00 – 12:50 Discussion on main topic: *art helps to understand history, art helps to remember*

Moderator: prof. Violeta Davoliūtė, VU TSPMI researcher on the politics of memory in East Central Europe (LT)

Panelists:

Paulina Pukytė, artist, writer, art curator (LT)

Bruce Clarke, artist, author of the ECCE HOMO project in Kaunas IX Fort (FR)

Dr. Daiva Price, art historian, curator of Kaunas 2022 programme "Memory Office" (LT)

13:00 – 14:00 Break

14:00 - 14:20 Artist Sigutė Chlebinskaitė and translator, poet Antanas A. Jonynas (LT). *The First Book in Lithuanian by Leah Goldberg*

14:20 - 14:35 Artist M. Lukošaitis (LT). *Jews. My story*

14:35 - 14:50 Artist Lina Šlipavičiūtė-Černiauskiene (LT). *Searching for lost memory in the street art project "Walls Remember"*

14:50 - 15:10 Writer Aneta Anra (LT). *Remaining a Woman in the Face of the Holocaust*

15:15 – 15:30 Break

15:30 – 16:30 Discussion on main topic: *art helps to understand history, art helps to remember*

Moderator: publicist Donatas Puslys (LT)

Panelists:

Sigutė Chlebinskaitė, the artist of the book "Rented Apartment" (LT)

Antanas A. Jonynas, the translator of the book, poet (LT)

Aneta Anra, the writer, author of the book "Yehudit. The World Could Be So Beautiful" (LT)

16:30 – 17:00 Summary of the Forum

IN THE FORUM PROGRAMME YOU WILL HEAR:

Musical performance *After Shagal*. Composer Anatolijus Šenderovas

Composer Šenderovas said about this work: "Almost 30 years ago, when I was in Jerusalem for the first time, in the Hadassah Medical Centre, in the special hall (synagogue), I saw unusually bright colours on the floor. It was a reflection of Marc Chagall's twelve stained-glass windows mounted high up on the ceiling. They were full of symbols - triangles and circles, imprints of birds, fish, beasts, menorahs and Hebrew letters. A kind of Babylon. However, Shagal's main source of inspiration is the Bible and his own experience. The image kept changing as the sun set. My work is also full of symbols - the clarinet recalls the former Jewish life in Europe, the percussion and the string quartet are like an allusion to the Biblical world."

Šenderovas' work will be performed by the *Chordos* String Quartet, clarinetist Algirdas Žiūra and percussionist Arkadijus Gotesmanas. Šenderovas and Gotesmanas have a long personal creative friendship: especially for this work, Gotesmanas has made a stand that can hold the sounding pieces of stained glass.

A performance of klezmer music by pianist Alexander Paley and clarinetist Karolis Kolakauskas

Pianist A. Paley has been interested in klezmer music for many years. This is the music which was played at weddings and festivals. Over time, it developed into a separate genre of music. Although it seems simple, this music is not easy to play, and improvisation is very important. The musicians will remind us of the life of the Jews of Vilnius, which is no longer...

LITVAK CULTURE FORUM RECOMMENDS

29 September, 19:00

From Ashes to Glory: Musicians from Kaunas and Vilnius Ghettos at the Nuremberg Opera (1946)

This is "a concert about those whose glances recorded their lives in an invisible diary, those for whom the barrack wall was a prayer book, who kept their violins, whose fates eventually became the pride of the world. About Kaunas and its special spirit", say the organisers.

The concert will be performed by singer Marija Krupoves. She will be accompanied by Artūras Anusauskas, violinists Borisas Kirzneris and Vytautas Mikeliūnas, double bassist Eugenijus Kanevičius, accordionist Darius Bagdonavičius, clarinetist Haroldas Parulis, and percussionist Arkadijus Gotesmanas.

Venue: Žalgiris Arena. Concert free of charge

30 September and 1 October, 19:00

"Kaunas Cantata", premiere.

This is a collaboration between two Litvaks - artist Jenny Kagan (UK), composer Philip Miller (PAR) - and many Lithuanian and foreign musicians. It is a conversation about difficult historical traumas and the need to remain silent. The cantata invites us to confront ourselves and encourages us to talk about difficult choices in the face of dramatic events. It is therefore particularly relevant in today's context of war.

Venue: Žalgiris Arena. Tickets are available: <https://www.bilietai.lt>